



„Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (MT. 4, 4)“

DUMINICA A DOUA DUPĂ RUSALII

a Sfinților Români

APOSTOL. ROMANI 1, 10-16; II CORINTENI 5, 17, 20; 6, 1, 3-7, 10; 13, 11

Fraților, mărire, cinste și pace oricui face binele: iudeului mai întâi, și elinului. Căci nu este părtinire la Dumnezeu! Câți, deci, fără lege au păcătuit, fără lege vor și pieri; iar câți au păcătuit în lege, prin lege vor fi judecați. Fiindcă nu cei ce aud legea sunt drepti la Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea vor fi îndreptați. Pentru că, atunci când păgânii, care nu au lege, din fire fac ale legii, aceștia, neavând lege, își sunt lor înșiși lege; ceea ce arată fapta legii scrisă în inimile lor, prin mărturia conștiinței lor și prin judecățile lor, care îi învinovățesc, sau îi și apără, în ziua în care Dumnezeu va judeca, prin Iisus Hristos, după Evanghelia mea, cele ascunse ale oamenilor.

Fraților, dacă este ceva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi. În numele lui Hristos, așadar, ne înfățișăm ca mijlocitori, ca și cum Însuși Dumnezeu v-ar îndemna prin

noi: Vă rugăm, împăcați-vă cu Dumnezeu! Fiind, dar, împeună lucrători cu Hristos, vă îndemnăm să nu primiți în zadar harul lui Dumnezeu. Să nu fie slujirea noastră defăimată, ci în toate înfățișându-ne pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu, în multă răbdare, în necazuri, în nevoie, în strâmtorări, în bătăi, în temnițe, în tulburări, în osteleni, în privegheri, în posturi, în curăție, în cunoștiință, în îndelungă-răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică, în cuvântul adevărului, în puterea lui Dumnezeu, prin armele dreptății cele de-a dreapta și cele de-a stânga, ca niște întristați, dar purerea bucurându-ne, ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățind, ca unii care n-au nimic, dar toate le stăpânesc. Deci, fraților, bucurați-vă! Desăvârșiți-vă, mângâiați-vă, fiți uniți în cuget, trăiți în pace și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi.

EVANGHELIE. MATEI 4, 18-23; MATEI 5,14-16; 10,32-33, 17-18,22

În vremea aceea, pe când Iisus umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi frați: pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari; și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El. Și, de acolo mergând mai departe, a văzut pe alți doi frați: pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-și mrejele, și i-a chemat. Iar ei, îndată lăsând corabia și pe tatăl lor, au mers după El. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogile lor și propovăduind Evanghelia Împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.

Zis-a Domnul către ucenicii Săi: Voi sunteți lumina lumii. Nu poate o cetate aflată pe vârful de munte să se

ascundă, nici nu aprind făclie și o pun sub obroc, ci o pun în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, pentru ca ei să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri. Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, voi mărturisi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel care se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Feriți-vă de oameni, că vă vor da pe mâna soboarelor de judecată și în sinagogile lor vă vor bate cu biciul; la dregători și la împărați veți fi duși pentru Mine, spre mărturie lor și păgânilor; și veți fi urâți de toți pentru numele Meu, dar cel care va răbda până la sfârșit acela se va mântui.

TĂLCUIRI

Căci aceasta este una dintre cele mai mari bucurii ale Raiului: comunicarea cu Dumnezeu și cu sfinții

Pomenirea sfinților ne aduce întotdeauna în minte frumoasa și inspirată exclamație a psalmistului David: „Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi!” (Psalm 67, 36), totodată îndemnul liturgic al aceluiași: „Lăudați pe Dumnezeu întru Sfinții Lui!” (Ps. 150, 1).

Acestui îndemn am urmat și noi astăzi, iubiți cre-

menirea de a confirma oficial cinstirea neîntreruptă ce li s-a făcut...

Poporul nostru a avut și are, desigur, eroii săi naționali, alături de poeți, scriitori, artiști etc., de mare valoare, dar trebuie să se știe limpede că are un mare număr de sfinți, cunoscuți și necunoscuți, pe care noi i-am numi eroi naționali, pentru viața și misiunea lor exemplară.



dincioși și în duminica aceasta, a sfinților români. Cu dreptă socotință părinții Bisericii răsăritene au rânduit ca prima duminică după Rusalii să se numească duminica tuturor sfinților, sfințenia fiind un dar al Duhului Sfânt, pogorât în creație în duminica Cincizecimii.

Această rânduire datează cel puțin din sec. al IV-lea, de când se păstrează o predică a Sfântului Ioan Gură de Aur la toți sfinții martiri (P. G. tom. L, col. 705-712). Urmând acestui exemplu, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât în anul 1992 ca pentru sfinții români să se facă pomenirea în duminica următoare, a 2-a după Rusalii, tot ca o expresie a darului Sfântului Duh.

Până nu demult în calendarul ortodox tipărit la noi erau trecuți doar sfinții din alte ținuturi, fapt care a creat impresia, pentru creștinii mai puțin informați, că noi, românii, nu am fi avut sfinți.

Adevărul se cunoaște bine acum: nu am avut sfinți canonizați oficial și trecuți în calendar, dar în conștiința și evlavia românilor ei au fost cinstiți fără încetare. De aceea, canonizările din anii 1955 și 1992 au avut

Despre mulți dintre ei știm puține lucruri, pe alții nu-i cunoaștem încă, dar când Dumnezeu ne va învrednici să trecem pragul veșniciei îi vom întâlni, cu voia Domnului, pe toți, vom vorbi cu ei și ne vom bucura de vederea lor.

Căci aceasta este una dintre cele mai mari bucurii ale Raiului: comunicarea cu Dumnezeu și cu sfinții (spre deosebire de tristețea iadului care constă, între altele, în necomunicare, sau comunicare doar cu duhurile respingătoare ale întunericii).

Până când Dumnezeu ne va ferici cu vederea, față către față, a sfinților noștri, să ne bucurăm a-i vedea în duh, pomenindu-i cu evlavie, desigur pe cei cunoscuți, dar neuitând să îndreptăm un gând cucernic și către cei necunoscuți.

Spațiul limitat, propus pentru a-i evoca nu ne îngăduie să înșirăm amănunte din viața și faptele lor, ci doar să amintim ziua pomenirii, numele, vremea și locul viețuirii, totodată ceea ce credem că a fost dominant în slujirea lor.

Ordinea pomenirii este conformă cu ordinea lunilor anului bisericesc:

- 13 sept. - Cv. Ioan de la Prislop, sec. XV-XVI, Tara Hațegului (Prislop), care a dus o viață retrasă într-o chilie, numită și azi „a sfântului”;

- 15 sept. - Sfântului Ier. Iosif cel Nou de la Partoș, † 1656, viețuitor la Partoș-Banat, fost mitropolit de Timișoara, mare făcător de minuni;

- 27 sept. - Sfântului Ier. Antim Ivireanul, † 1716, mitropolit al Țării Românești (1708-1716), martirizat de turci, mare predicator, tipograf, ctitor al Mt. Antim din București;

- 14 oct. - Cv. Paraschiva de la Iași, sec. XI, n. Epivat, Tracia, viață retrasă în pustnicii; din 1641 sfintele ei moaște sunt aduse la Iași de către domnitorul Vasile Lupu;

- 21 oct. - Cv. Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara, Nicolae Oprea Miclăuș, Preot Moise Măcinic din Sibiel și Preot Ioan din Galeș, toți mărturisitori și apărători ai ortodoxiei în Ardeal, în sec. al XVIII-lea; în afară de Sofronie, care a murit nu se știe pe unde prin Țara Românească, toți ceilalți au murit în închisoarea Kufstein (Munții Tirolului, Austria), aruncați din ordinul împărăției, unde se duseseră să ceară dreptate pentru români;

- 15 nov. - Cv. Paisie de la Neamț (Velicikovschi), originar din Poltava-Ucraina, viețuitor la Athos, de unde a adus în Moldova rânduielei monastice severe, dar înțelepte, inclusiv rugăciunea inimii; stabilit la Mt. Neamț, unde trece în veșnicie, la 15 nov. 1794;

- 23 nov. - Cv. Antonie de la Schitul Iezer-Vâlcea, sec. XVII-XVIII, mare iubitor de pustnicie, cel mai renumit sihastru al Olteniei, renovator al Schitului Iezer;

- 7 dec. - Sfântului Mc. Filoteea de la Argeș, n. la Târnovo, sec. XIII, ucisă de tatăl ei cu securea, pentru că împărțea mâncare la săraci; sfintele ei moaște se găsesc la Mănăstire Curtea de Argeș;

- 18 dec. - Cv. Daniil Sihastru, duhovnicul lui Ștefan cel Mare, retras în chiliile de la Putna și Voroneț; înmormântat la Mt. Voroneț;

- 25 ian. - Sfântului Ier. Bretanion, episcop de Tomis († 381), prieten cu Sfântului Vasile cel Mare, cu care corespundează; îl înfruntă cu curaj pe împăratul arian Valens;

- 28 feb. - Cv. Casian Dobrogeanul - originar din Casimcea, n. Dobrogei, viețuitor la Betleem, Egipt și Constantinopol, unde va fi hirotonit diacon de Sfântului Ioan Gură de Aur; merge la Roma și în Galia, la Marsilia, unde pune bazele monahismului apusean; aici moare, în 435;

- 29 feb. - Cv. Gherman din Dobrogea - prieten și consătean cu Casian, cu care va călători în Siria, Pales-

tina, Egipt, Constantinopol - unde va fi și el hirotonit de Sfântului Ioan Gura de Aur; merge la Roma, unde, alături de Casian, va lua apărarea Sfântului Ioan Gură de Aur, prigonit în acea vreme. Moare la Roma prin anii 405-415;

- 26 martie - Sfântului Mc. Montanus preotul și soția sa Maxima, înecați în râul Sava, la 26 martie 304, lângă Singidunum, Belgradul de azi (locuit în acele vremuri de strămoșii noștri daco-romani), pe vremea persecuției lui Dioclețian și Maximian Galeriu;

- 11 aprilie - Sfântului Ier. Calinic de la Cernica, n. în București, în suburbia Sfântului Visarion, călugărit la Mănăstirea Pasărea, viețuitor la Cernica, lângă București, episcop de Râmnic (1850-1867); † 1868; sfintele moaște la Mănăstirea Cernica; viețuitor smerit și mare făcător de minuni;

- 12 aprilie - Sfântului Sava de la Buzău, înecat în râul Mouseos (Buzău), în anul 372, la vârsta de 38 de ani, pe vremea persecuției lui Atanaric; Sfintele lui Moaște sunt trimise Sfântului Vasile cel Mare, de către Iunius Soranus, guvernator al Dobrogei;

- 20 aprilie - Sfântului Teotim, episcop de Tomis, prețuit pentru viața lui sfântă; are și scrieri cu caracter moralizator; prin anii 400-403 ia apărarea Sfântului Ioan Gură de Aur;

- 24 aprilie - Sfântului Ier. Ilie Iorest, originar din Ardeal, călugăr la Putna, misionar în Ardeal, mitropolit de Alba-Iulia (1641-1643), luptător împotriva calvinismului, închis de Gh. Rakoczy, pelerin în Rusia după ajutoare, retras la Putna unde moare la adânci bătrâneți;

- Sfântului Ier. Sava Brancovici, n. la Ineu-Arad, protopop de Ineu și mitropolit de Ardeal (1656-1659), persecutat de calvini, pelerin în Rusia după ajutoare; va fi închis de Mihail Apaffi; moare, bolnav, în 1683;

- Sfântului Ier. Iosif Mărturisitorul din Maramureș, născădean de origine, episcop de Maramureș (sediul la Sfântului Mihail din Peri), 1690-1691; chemat la Viena pentru a părăsi ortodoxia, refuză; închis, scos din scaun, † 1711;

- 12 mai - Sfântului Mc. Ioan Valahul, rob la turci la 15 ani (1659), cumpărat de un „sodomit” pentru scopuri murdare, fapt pentru care Ioan îl ucide; ademenit de agareanca văduvă și pentru că refuză „propunerea”, va fi închis și spânzurat;

- 27 mai - Sfântului Mc. Iuliu Veteranul (i se spune „veteranul” pentru că a participat la 6 războaie); i se taie capul cu sabia de către persecutorul Dioclețian, la Durostor;

- 2 iunie - Sfântului Mc. Ioan cel Nou de la Suceava, n. aprox. 1300 în Trapezunt, negustor; un dregător tătar îl persecuta pentru a-l trece la legea lui. Refuză. I se taie capul cu sabia. Alexandru cel Bun îi cumpără Sfintele Moaște (1402) și le așează în Bis. Mirăuților-Suceava;

- 4 iunie - Sfântului Mc. Zotic, Atal, Camasis și Filip, nume de martiri descoperite într-o grotă la Niculițel-Tulcea; martirizați pe vremea lui Dioclețian sau Liciniu. Sfintele lor Moaște se găsesc azi la Mt. Coș-Tulcea;

- 24 iunie - Sfântului Niceta de Remesiana (azi Niș, în Jugoslavia), daco-roman, în sec. 4-5 episcop de Remesiana, dar și misionari la „besi”, strămoși ai noștri din sudul și nordul Dunării; are și scrieri teologice, imne (între care cunoscutul „Pre Tine Dumnezeule Te lăudăm”);

- 30 iunie - Sfântului Ier. Ghelasie de la Râmeți (jud. Alba), sec. XIII-XIV, cel mai vechi nume de episcop cunoscut în Transilvania;

- 1 iulie - Sfântului Ier. Leontie de la Rădăuți, sec. XIV, călugăr la Mt. Bogdana, pe vremea lui Bogdan I; episcop de Rădăuți, sub domnia lui Alexandru cel Bun; se retrage în pustnicie la Schitul Laura; Sfântului moaște au dispărut fără urmă;

- 2 iulie - Sfântului Voevod Ștefan cel Mare (1457-1504), ale cărui fapte deosebite le știu și copiii din clasele primare; canonizarea lui este contestată de către cei ce nu vor să vadă linia dominantă a vieții lui: mare ctitor de biserici și mănăstiri și apărător al creștinătății și granițelor pământului strămoșesc. Sfintele lui moaște se găsesc la Mt. Putna;

- 8 iulie - Sfântului Mc. Epictet preotul și Astion monahul, martirizați prin tăierea capului sub Dioclețian

(aprox. 290) la Halmiris, pe malul lacului Razelm de azi;

- 18 iulie - Sfântului Mc. Emilian de la Durostorum (Silistra de azi, Bulgaria), militar, martirizat prin aruncarea în foc, în 362, pe vremea lui Iulian Apostatul;

- 5 august - Cv. Ioan Iacob de la Neamț, n. 1913 în Crăiniceni-Botoșani, orfan de mic, viețuitor la Neamț, Turnu, Sfântului Sava-Palestina (lângă Iordan), unde a fost și stareț (1947-1952); retras într-o peșteră din pustia Hozeva (†1960); a lăsat frumoase poezii în manuscris;

- 7 aug. - Cv. Teodora de la Sihla, n. în Vânători-Neamț (= 1650), căsătorită, dar pentru că n-a avut copii, în bună înțelegere cu soțul au îmbrățișat amândoi haina îngerească, ea retrăgându-se, cu binecuvântarea starețului Varsanufie de la Neamț, în Munții Sihlei (într-o peșteră, numită azi „a Sfintei Teodora”), el la Mt. Poiana Mărului. Sfintele ei Moaște se găsesc la Mt. Pecerska-Kiev, în așteptarea repatrierii;

- Sfântului Mc. Constantin Vodă Brâncoveanu, martirizat de turci, pentru că nu a vrut să se lepede de credința ortodoxă, alături de cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei, și de Sfetnicul Ianache, la 16 aug. 1714, la Constantinopol.

Așa cum afirmam la începutul cuvântului, nu am pomenit decât sfinții români cunoscuți (și nici dintre aceștia pe toți).

Iată, așadar, că ținutul românesc a fost binecuvântat de Dumnezeu și cu sfinți, nu doar cu eroi, poeți, academicieni etc., cu care, de altfel, ne mândrim fără rezerve. Sfinților români, cunoscuți și necunoscuți (încă), rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi! Amin.

Pr. Prof. Vasile Gordon

GÂNDUL ZILEI

„Poporul nostru n-a rezistat de-a lungul veacurilor prin numărul mare de locuitori – ca rasele galbene; nici prin democrație – ca elinii; nici prin puterea armelor și a dreptului – ca romanii; nici prin iscusința

tehnicii – ca alte neamuri. Poporul nostru s-a salvat întotdeauna prin credință”

Pr. Dumitru Zamisnicu

SĂ CÂNTĂM DOMNULUI TOT PĂMÂNTUL!

Troparul Sfinților români, glasul 8

Binecuvântat ești Hristoase, Dumnezeul nostru, cel ce prin Apostolul Tău, Andrei, cel întâi chemat, pe strămoșii noștri cu învățătura Ta cea dumnezeiască I-ai luminat și, cu lucrarea Sfântului Duh, din neamul nostru cete de sfinți ai ridicat. Pentru rugăciunile lor și ale Preacuratei Tale Maici, în pace adâncă păzește Biserica și poporul nostru, iubitorule de oameni. Doamne, slavă Ție.